

навчальних закладів України, на якому обговорити актуальні питання організації роботи сучасних закладів дошкільної освіти.

Використана література :

1. Біленька Г. В. Стратифікація суспільства та дитини в ньому / Г. В. Біленька // Дошкільне виховання. – 2005. – № 6. – С. 3.
2. Білоусько Л. Використання дидактичного матеріалу та дидактичних ігор у розвитку логіко-математичних уявлень дошкільників // Рідна школа : наук.-метод. ж-л / Мін. освіти і науки України. – К., 2001. – №8. – С. 53-56.
3. Ефективність та якість приватної освіти : зб-к наук. пр. міжнарод. наук.-практ. конф., 25-30 листопада 2003 р., Єгипет, Шарм Ель Шейх – Україна. / Асоціація навчальних закладів України приватної форми власності; ред. кол.: І. І. Тимошенко, В. І. Астахова, О. С. Білоус, М. І. Бондаренко та ін. – К.: Європейський ун-т, 2004. – С. 3.
4. Кутиркін А. Правове виховання дітей дошкільного віку / Міністерство юстиції України; Конституційний Суд України та ін. // Право України : юридичний журнал. – К., 2009. – № 4. – С. 164-169.
5. Огнев'юк В. Особлива місія дошкільної освіти / В. Огнев'юк // Дошкільне виховання. – 2006. – № 4. – С. 4.
6. Раков С. А. Якість освіти: європейський вимір // Вісник. Тестування і моніторинг в освіті / Центр тестових технологій і моніторингу якості освіти. – Харків: Вид-во "Факт", 2007. – № 10-11. – С. 4-14.
7. Савчук В. А. Передумови формування фінансових ресурсів закладів освіти в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку // Економіка та держава : міжнар. наук.-практ. ж-л / Ін-т підготовки кадрів державної служби зайнятості України, "ТОВ "Економіка та держава". – К., 2009. – № 3(75). – С. 43-46.
8. Філософський енциклопедичний словник / НАНУ; Ін-т філософ. ім. Г. С. Сковороди; ред. кол. В. І. Шинкарук, Є. К. Бистрицький, М. О. Булатов та ін. – К.: Абрис, 2002. – С. 730.
9. Энциклопедический словарь / под ред. А. П. Горкина, Н. Л. Тумановой. – М., 1998. – С. 78.

Ващенко І. В., Бабич В. М. Дошкольное образование : современное состояние, перспективы развития и качество в управлении.

В статье акцентируется внимание на проблемах дошкольного образования в Украине. Проанализированы тенденции, присущие дошкольному образованию, и намечены пути совершенствования дошкольной отрасли.

Ключові слова: дошкільна освіта.

Vashchenko I. V., Babych V. M. Preschool Education : Modern State, Perspectives of Development And Quality in Management.

The article focuses on the problems of preschool education in Ukraine. The tendencies that are inherent in pre-school education, and ways of improving pre-school sector.

Keywords: preschool education, quality, management.

Вишник О.

ДІАГНОСТИКА РІВНЯ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ 1-2 КЛАСІВ У ПРАКТИЦІ ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

У статті описується методика дослідження рівня розвитку мовлення учнів 1-2 класів, характеризуються мовленнєві вміння 6-7-річних учнів.

Ключові слова: мовленнєва діяльність, види мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), рівні розвитку мовлення.

Активне впровадження в практику шкільної мовної освіти функціонально-комунікативного підходу зумовлює підпорядкування роботи з розвитку мовлення потребам формування мовленнєвої компетенції школярів. Ця проблема в практиці початкової школи не нова, але багатоаспектна, і тому вчені розглядають її з різних позицій: збагачення словникового запасу учнів на різних етапах мовленнєвого розвитку (Н. Гавриш, Н. Голуб, Т. Коршун та ін.); культура мовлення (Н. Бабич, Б. Головін, В. Костомаров та ін.); психологічні засади розвитку мовлення (Л. Виготський, М. Жинкін, І. Зимня, О. Леонт'єв та ін.); функціонування текстів художнього стилю (Л. Варзацька, В. Мельничайко та ін.); розробка мовного компонента загальноосвітньої підготовки учнів (О. Біляєв, М. Вашуленко, Л. Мацько, Н. Пашківська та ін.); комунікативний аспект вивчення мови (А. Богуш, Л. Варзацька, Н. Гавриш, В. Капінос, Т. Котик, М. Пентилюк, К. Пономарьова, М. Стельмахович та ін.). Проте питання діагностики рівня розвитку мовлення учнів початкової школи з кожного виду мовленнєвої діяльності залишається ще недостатньо вивченим.

Результатом сформованості мовленнєвої компетенції є відповідний рівень комунікативно-мовленнєвих умінь з усіх видів мовленнєвої діяльності, які ґрунтуються на глибоких знаннях мовних правил і понять (мовній компетенції). Кінцевою метою лінгвістичної освіти є не просто сума знань, умінь і навичок, а розвинені мовна, мовленнєва і комунікативна компетенції (О. М. Біляєв, Л. О. Варзацька, М. С. Вашуленко та ін.). Особлива роль у цьому процесі належить початковій ланці освіти, де виявляються і планомірно розвиваються здібності дитини, формуються вміння, навички і бажання вчитися, створюються умови для розвитку всіх сторін особистості, її самовираження.

Учні 1-2 класів значно відрізняються від третьокласників та четверокласників за ступенем включення в навчальну діяльність, за ставленням до школи, ступенем співпраці з однокласниками й учителем тощо.

Враховуючи широкий діапазон вікових особливостей молодших школярів, у системі початкової школи розрізняють мікроетапи: 1,2 класи (6-7-річні учні), 3,4 класи (8-10-річні).

У своїй статті ми зупинимося на першому мікроетапі структури початкової школи – учнях 1-2 класів.

Загальновідомо, що навчально-виховний процес у сучасній школі побудовано за принципом наступності. М. Сметанський зазначає, що принцип наступності відображає закономірність, згідно з якою навчання здійснюється через знання, навички і вміння, які вже сформовані в структурі особистості дитини. Отже, реалізація наступності передбачає організацію навчання, за якої кожне нове знання, навичка і вміння є продовженням попереднього процесу учіння, підносить учня на порівняно вищий рівень розвитку.

З огляду на це виникає потреба в діагностиці наявного рівня розвитку мовлення учнів, як основи для переходу на наступний рівень розвитку мовленнєвої компетенції.

У сучасній методичній літературі недостатньо інформації щодо методики визначення рівнів розвитку мовлення учнів початкової школи, зокрема учнів 1-2 класів.

Мета статті – розробити методики для діагностики рівня розвитку мовлення учнів 1-2 класів з усіх видів мовленнєвої діяльності відповідно до програми і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітньої початкової школи.

Діагностика – це визначення видів знань і вмінь, їх якісних характеристик, властивостей та рівнів оволодіння учнями відповідно до поставлених цілей та за допомогою відповідних методів дослідження. Це дає змогу вчителю виявити прогалини і недоліки в знаннях і вміннях, з'ясувати причини їх виникнення і відповідно коригувати навчально-пізнавальну діяльність школярів і способи управління нею [3, с. 6].

Під рівнем розвитку ми розуміємо ступінь сформованості й реалізації в самостійній практичній діяльності основних показників мовленнєвого розвитку 6-7-річних учнів, визначених програмою для середньої загальноосвітньої школи, 1-2 класи.

Наприклад:

Методика 1

Мета: вивчення рівня розвитку аудіативних умінь.

Хід методики: Учень має прослухати текст, зрозуміти його основний зміст і дати відповіді на запитання. Після цього вчитель читає наведений нижче текст двічі. Учні мають дати відповіді на запитання після кожного прослуховування.

За необхідності перед читанням тексту проводиться словникова робота.

Оцінка результатів для 1 класу:

Високий рівень – учень (учениця) правильно відповідає на всі 3 запитання після прослуховування тексту, запам'ятовує з одного прослуховування послідовність подій; уявляє те, що описано; висловлює свою думку щодо подій.

Середній рівень – учень (учениця) правильно відповідає на 1-2 запитання після прослуховування тексту, лише з другого прослуховування запам'ятовує фактичний зміст тексту і послідовність подій; уявляє те, що описано, невпевнено висловлює свою думку про події.

Низький рівень – учень (учениця) правильно відповідає лише на одне запитання після прослуховування тексту, навіть з другого прослуховування погано запам'ятовує фактичний зміст тексту і послідовність подій; нечітко уявляє те, що написано, не висловлює свою думку про події.

Оцінка результатів для 2 класу:

Високий рівень – учень (учениця) правильно відповідає на всі 4 запитання після прослуховування тексту, запам'ятовує з одного прослуховування послідовність подій; уявляє те, що описано; висловлює свою думку про персонажів, факти, події.

Середній рівень – учень (учениця) правильно відповідає на 2-3 запитання після прослуховування тексту, лише з другого прослуховування запам'ятовує фактичний зміст тексту і послідовність подій; уявляє те, що описано; невпевнено висловлює свою думку про персонажів, факти, події.

Низький рівень – учень (учениця) правильно відповідає лише на 1-2 запитання після прослуховування незнайомого тексту, навіть з другого прослуховування погано запам'ятовує фактичний зміст тексту і послідовність подій; нечітко уявляє те, що описано, не висловлює свою думку про персонажів, факти, події.

Методика 2

Мета: визначити рівень розвитку навичок читання.

Хід методики: учень читає текст, а потім відповідає на запитання, поставлені вчителем.

Оцінка результатів для 1 класу :

Високий рівень – учень (учениця) вправно читає текст цілими словами, чітко вимовляючи їх, дотримуючись відповідної інтонації. Не лише виявляє розуміння фактичного змісту, а й висловлює оцінні судження з приводу прочитаного. Швидкість читання – більше 30 слів за хвилину.

Середній рівень – учень (учениця) читає текст плавно словами, окремі слова складами, зливаючи їх у слова при повторному прочитуванні, припускаючись окремих помилок на пропуск, заміну, перестановку букв. Виявляє розуміння окремих речень. Швидкість читання – 30-25 слів за хвилину.

Низький рівень – учень (учениця) читає складами, не зливаючи їх у слова, припускаючись багатьох помилок на пропуск, перестановку, заміну букв. Виявляє розуміння лише окремих слів. Швидкість читання – до 20 слів за хвилину.

Оцінка результатів для 2 класу:

Високий рівень – учень (учениця) читає плавно, правильно цілими словами, з дотриманням відповідного темпу, нормативної вимови слів, самостійно усвідомлює

фактичний зміст твору, основну думку – з допомогою вчителя. Під час читання виявляє вміння користуватись інтонаційними засобами виразності (правильно робить паузи, регулює силу голосу і тон залежно від розділових знаків і змісту, інтонує кінець речення).

Середній рівень – учень (учениця) читає плавно складами, припускаючись окремих помилок у закінченнях, наголошуванні слів, на пропуск, заміну, перестановку букв і складів, в інтонуванні речень; усвідомлює фактичний зміст твору лише з допомогою вчителя. Темп читання нижчий від нормативного.

Низький рівень – учень (учениця) читає відривними складами, припускаючись багатьох помилок у закінченнях, наголошуванні слів, на пропуск, перестановку літер і складів, в інтонуванні речень, помилок мовного характеру. Учень частково розуміє значення окремих слів, словосполучень, речень у тексті. Темп читання значно нижчий від нормативного.

Методика 3

Методика 3.1

Мета: визначити рівень розвитку навичок говоріння (діалогічне мовлення).

Хід методики: Після розгляду малюнка вчитель пропонує дітям здогадатися, про що “говорять” герої, зображені на ньому, та озвучити в парі їхню розмову-діалог.

Оцінка результатів для 1 класу:

Високий рівень – учень (учениця) ініціює і підтримує діалог, активно будує запитання і відповіді на них за малюнком, демонструє високу культуру спілкування, висловлює свою думку з приводу предмета розмови.

Середній рівень – учень(учениця) вміє слухати, розуміти співрозмовника, будувати репліки, які пов’язані за змістом із реплікою співрозмовника і підтримує діалог, припускаючись 1-2 із зазначених нижче помилок: робить паузи, добираючи потрібні слова, окремі репліки співрозмовника залишає без відповіді, перебиває його, не завжди вживає слова ввічливості, припускається мовних помилок.

Низький рівень – учень (учениця) підтримує лише деякі репліки співрозмовника – повідомлення, запитання, спонукання, не ініціює розмови. При цьому припускається 3-4 із зазначених нижче недоліків: робить тривалі паузи, відповідає лише на окремі репліки співрозмовника, слова ввічливості вживає не завжди, припускається мовних помилок.

Оцінка результатів для 2 класу:

Високий рівень – учень (учениця) ініціює і підтримує діалог, демонструє високу культуру спілкування, висловлює свою думку з приводу предмета розмови.

Середній рівень – учень(учениця) ініціює і підтримує діалог, у якому йдеться лише про фактичний зміст, припускаючись 1-2 із зазначених нижче помилок: робить паузи, добираючи потрібні слова, окремі репліки співрозмовника залишає без відповіді, перебиває його, не завжди вживає слова ввічливості, припускається мовних помилок.

Низький рівень – учень (учениця) лише підтримує діалог (реагує на репліки співрозмовника – повідомлення, запитання, спонукання), однак не ініціює розмови. При цьому припускається 3-4 із зазначених нижче недоліків: робить тривалі паузи, відповідає лише на окремі репліки співрозмовника, слова ввічливості вживає не завжди, припускається мовних помилок.

Методика 3.2

Мета: визначити рівень розвитку навичок говоріння (монологічне мовлення).

Хід методики: учням першого класу пропонують серію із п’яти малюнків. Дитині необхідно уважно розглянути всі малюнки, розкласти їх у правильній послідовності і скласти розповідь.

Учням другого класу пропонується сюжетний малюнок.

Оцінка результатів для 1 класу:

Високий рівень – учень (учениця) в правильній послідовності розташовує малюнки,

вправно будує зв'язне висловлювання за складеним малюнковим планом. Лексика багата, мовні помилки відсутні.

Середній рівень – учень (учениця) розташовує малюнки, допускаючи 1-2 помилки, неточно розкриває послідовність подій. Будує зв'язне висловлювання за складеним малюнковим планом, допускаючи 2-3 мовні помилки.

Низький рівень – учень (учениця) розташовує малюнки, допускаючи 2-3 помилки, буде 1-2 речення за створеним малюнковим планом, які не утворюють зв'язний текст. Лексичний запас обмежений, мовних помилок багато.

Оцінка результатів для 2 класу :

Високий рівень – учень (учениця) вправно будує текст за запропонованим сюжетним малюнком, розкриває його зміст і головну думку, висловлює й аргументує своє ставлення до висловлюваного, лексика багата, мовні помилки відсутні.

Середній рівень – учень (учениця) правильно будує текст за запропонованим сюжетним малюнком, розкриваючи його загальний зміст і головну думку; у тексті наявні всі структурні частини (зачин, основна частина, кінцівка), проте не висловлює власної думки з приводу сказаного, допускає 2-3 мовні помилки.

Низький рівень – учень (учениця) будує 2-3 речення за запропонованим сюжетним малюнком, які не утворюють зв'язний текст. Лексичний запас обмежений, мовних помилок багато.

Методика 4

Мета: визначити рівень розвитку писемного мовлення.

Для 1 класу

Хід методики:

1. Уяви, що у товариша ти бачив акваріумну рибку, яка тебе вразила і здивувала. Вдома ти описав рибку татові і попросив купити таку й тобі.

2. Опиши рибку, використовуючи слова:

хвіст	золотистий
очі	блискучі
плавці	жовто-червоні
черевце	смугасте

Оцінка результатів:

Високий рівень – учень (учениця) самостійно складає, записує речення за пропонованими словами. Лексика багата, мовні помилки відсутні.

Середній рівень – учень (учениця) самостійно або ж із незначною допомогою вчителя складає, записує речення за пропонованими словами. Допускає 2-3 мовні помилки.

Низький рівень – учень (учениця) лише з допомогою вчителя складає, записує речення за пропонованими словами. Лексичний запас обмежений, мовних помилок багато.

Для 2 класу

Хід методики :

Послухайте вірш.

Намалюйте словами картину, яку автор зобразив у вірші.

Оцінка результатів :

Високий рівень – учень (учениця) самостійно складає 2-3 речення, за прослуханим віршем, пов'язує їх між собою, записує складене зв'язне висловлювання.

Середній рівень – учень (учениця) самостійно або ж за допомогою вчителя складає 1-2 речення за прослуханим віршем, пов'язує їх між собою, записує складене зв'язне висловлювання, припускаючись при цьому 1-2 мовних помилок.

Низький рівень – учень (учениця) лише за допомогою вчителя складає 1-2 речення за

прослуханим віршем, записує складене зв'язне висловлювання.

Лексичний запас обмежений, мовних помилок багато.

Така методика, вивчення рівня мовленнєвого розвитку учнів 1-2 класів, на нашу думку, дасть об'єктивну картину наявного рівня розвитку досліджуваних явищ і допоможе дібрати доцільний зміст, методи і засоби покращення рівня мовленнєвого розвитку 6-7-річних школярів.

Використана література:

1. *Вашуленко М. С.* Українська мова і мовлення в початковій школі / М. С. Вашуленко. – К., 2006.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти // Інформ. збірник Міністерства освіти і науки України. – 2006. – № 2-3. – 45 с.
3. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи / [Методичні рекомендації]. – К. : Початкова школа, 2003. – 120 с.
4. Концепція навчання державної мови в школах України / укл. О. Біляєв, Л. Скуратівський [та ін.] // Дивослово. – 1996. – №1. – 18с.
5. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1-2 класи. – К. : Початкова школа, 2003. – 296 с.

Вишник Е. *Диагностика уровня языкового развития учеников 1-2 классов в практике школьного обучения.*

В статье описывается методика исследования уровня развития вещание учеников 1-2 классов, характеризуются мовленнєві умения 6-7-летних учеников.

Ключевые слова: *языковая деятельность, виды языковой деятельности (аудирования, чтение, говорение, письмо), уровни развития вещание.*

Vyshnyk O. *Diagnostic the level of speech development of 1-2 forms pupil in practice of school education*

The article describes the method of speech development of 1-2 forms pupil, characterized speech skills 6-7-year-old children.

Keywords: *speech activity, types of language activities (listening, reading, speaking and writing), levels of speech.*

Віндюк А. В.
Класичний приватний університет

ЗАСТОСУВАННЯ АКТИВНО-ІГРОВИХ МЕТОДІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГОТЕЛЬНО-КУРОРТНОЇ СПРАВИ

У статті розглянута методика застосування ділових ігор, відеопрактикумів та методу “Мозкової атаки” на практичних заняттях з дисциплін циклу професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців з готельно-курортної справи.

Ключові слова: *професійна підготовка, фахівець, готельно-курортна справа, ділова гра, відеопрактикум, “Мозкова атака”.*

Постановка проблеми. Аналіз педагогічної практики показує, що підвищення якості навчання студентів сприяють ігрові методи. Науковці С. О. Габрусевич та Г. О. Зорін [2], А. М. Князев та П. В. Одинцов [4], А. П. Панфілова [5], М. Скрипник [6], В. А. Трайнев [7], В. П. Шашина [8] вважають, що ділові ігри в професійній підготовці займають провідні позиції. Ігровий метод у підготовці фахівця став використовуватися з 1932 року та до теперішнього часу продовжує вдосконалюватися. Принципи ділової гри викладені у збірнику “Ігрове моделювання: методологія та практика”. Автори вважають, що у діловій грі